

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg. Medarb.: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen hver dag kl. 10—3. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: De hvite duer. — Verdienes omvurdering. — Bønnens Apostolat. — Katolske skikkelser. — Madame de Navacelle. — Frk. Elisabeth Kieffer 80 år. — Spørsmål og svar. — Bokanmeldelse. — Herhjemme. — Et lite kursus i kirkelatin.

De hvite duer.

Nå stilner livets larm og lek,
og all naturen hviler,
mens månen stiger, stor og blek
og tusen stjerner smiler.
Men i det bleke måneskjær
jeg stirrer ut og skuer
det flyr fra hustak fjern og nær
en sverm av hvite duer.

Så mange av dem uten rast
tar flukten mot det høye.
Det er, som de med lynets hast
blir borte for mitt øye.
Men i den stille stjernekveld
jeg ser at mange flere
forsøker seg, men uten held —
de orker ikke mere.

De løfter seg til himmelflukt,
skjønt vingene er svake,
men snart er kreftene forbrukt —
de synker trett tilbake.
Men over mange, mange hjem,
hvor lys og lamper slukkes,

der kommer ingen due frem
når port og husdør lukkes.

Da våkner jeg og ser nå kun
at ingen due finnes.
men drømmesynet fra min blind
så sterkt og klart jeg minnes.
Og plutselig et lys blir tendt
i sinnet, og jeg skjønner
at drømmen var av nåde sendt
og skildret våre bønner.

At bønner er en hellig plikt
med Skriften vi bekjenner.
Er livet fattig eller rikt,
det ligger i Guds hender.
Mot evigheten går vår ferd,
og daglig døden truer.
For Gud får derfor livet verd
ved bønnens hvite duer.

Hvor smertelig å tenke på
de hjem, der ingen due
om kvelden stiger mot det blå

hvor stjernehæren luer.
Der livets alvor, sjelens tarv
foreldrene ei skjønner,
og barnene ei får i arv
en minnets skatt av bonner.

Men hva betyr den dueflokk
som løfter seg fra taket,
men ikke eier krefter nok
og synker trett tilbake?
Det er de bønner som man ber
foruten glød og glede,
hvor sjelen ikke husker mer
at Herren er tilstede.

Glem ei, du kjære fedreland,
at nå er tiden kommen,
da hver må virke det han kan
til vekst for kristendommen.
Hva Moderkirken lærte deg
det må du atter minnes:
at bønner er den nådens vei,
hvor fred og lykke finnes.

K. Kjelstrup.

Verdienes omvurdering.

Av sogneprest Alf Høgh.

I.

«Søk først Guds rike og dets rettferd» lyder Jesu Kristi bud til oss alle, og til overholdelsen av dette bud har Han knyttet sin velsignelse. Derfor skulle en også tro at enhver bevisst kristen alltid ville ha dette ord for øye som grunnloven for ethvert virke. Men dessverre viser det seg alltid og overalt i kirkens historie, og da ikke minst den dag i dag, at vi kristne har så lett for å glemme dette Frelserens ord, ikke bare den enkelte av oss, men i like høy grad også institusjoner, foreninger, o. a. fromme tiltak.

Gudsriket kommer altfor ofte i skyggen og må vike for den ytre virksomhet og organisasjon. For midlenes skyld glemmes målet de tar sikte på. Det blir til sist en verdienes omvurdering som er skadelig ikke bare for ånden som skulle drive verket, men også for selve arbeidet. Og slik er vi i all vår iver og med alle våre ofre og store arbeider med til å stadfeste den triste sannhet: «Mens Gud venter at Hans tempel skal bygges av kjærlighet, kommer menneskene med stener.»

Når den ytre virksomhet vokser og stiller sine krav, tar den sinn og tanke og vilje, så bisak blir hovedsak og hovedsak bisak. En ofrer på den all den tid og alle de krefter som blir tilovers. Gudsriket, kirken og dens sak, blir som Lasarus ved den rike manns bord: Den må nøye seg med smulene, med det som blir tilovers.

Og selv om smulene kan være store og verdifulle, regnet med verdens mål og sett med dens øyne, hva betyr det når ånden i offeret, kjærligheten mangler? Den virkelige, overbeviste kjærlighet, som ikke er et øyeblikks stemning, begeistring og føleri, ikke er en gave eller en innsats i ny og ne, men en stadig og vedvarende, en virksom og absolutt hengivelse, som bare vet om og tenker på, kjenner og søker og har for øye en eneste ting: den elskede.

Denne kjærlighet er det kirken har krav på, denne kjærlighet er det den venter av oss, men som den sjelden og aldri får. Den søker ikke våre gaver, men oss selv. Den vil ikke ha almisser av oss, men vår kjærlighet. Og med gaver og almisser, er de enn aldri så store, og høster de enn den allerhøyeste anerkjennelse av verden, kan vi ikke oppfylle våre plikter mot kirken, Jesu Kristi mystiske legeme.

Hva kan ikke kirkens historie fortelle om synd på synd nettopp her, og om den innerste grunn til så meget forfall blant de kristne og så mange stormer som er gått hen over Guds kirke? For den er det som må bøte for sine barns mangel på ånd og virkelig hengivelse.

Dessverre opplever kirken oftere at det og de som skulle være dens beste støtte, som er blitt til, og ene og alene er til for den, dens velferd og framgang, mange ganger identifiserer seg selv med kirken, og blir det stikk motsatte av hjelp og støtte — blir de store vanskeligheter og hindringer for dens arbeide. Derfor kommer fra tid til annen hjemsøkelser over dem og feier dem bort, fordi de har glemt sin egentlig oppgave og er blitt mål nok i seg selv.

Alt kan tilsynelatende være så bra, ja utmerket og fullkomment og høste anerkjennelse, framgang og ros over en lav sko, men det står dog likevel et ispust ut fra alt, et ispust, som skjult og nesten umerkelig lammer kirkens liv og virke.

Ispustet fra den materielle tankegang selv i åndelige ting, ispustet fra dem som bygger av stener istedetfor av kjærlighet. Ispustet fra dem hvis ordtak er: «Det er egentlig ikke vår oppgave», fra dem som forveksler materiell framgang med Guds velsignelse, fra dem som «ikke har tid», som «har så meget å gjøre» at kirken og dens tarv kommer i annen, ja i tredje rekke.

Forferdelig er dette ispust, forferdelig for kirken, men mest for den det kommer fra, for selv allverdens anerkjennelse kan ikke oppheve dets langsomme, men sikre og skjebnesvangre følger. For der hvor verdiane ombyttes, og bisak blir hovedsak, der sviner snart fred og harmoni, hjertets og hjernens fred, som klarer det utrolige, ja virker under.

«Søk først Guds rike og Hans rettferd», slik lyder Frelserens advarsel i denne sak, og kirkens historie, hundreder glemt og forsvunne institusjoner og arbeider, som blomstret og hadde framgang gjennom århundrer, vitner for verden om at denne advarsel ikke ustraffet kan oversees.

Gudsriket — det er hovedsaken i alt kirkelig arbeide, i alle kirkelige institusjoner, foreninger og sammenslutninger. For Gudsriket er de alle til, og Gudsriket er kirken. Kirken og dens sak og interesser først og fremst og fram for alt, det er den enkeltes og institusjonenes kallsplikt, deres eneste eksistensberettigelse. Er ikke kirken alt og ett i vårt arbeid, Alfa og Omega, det første og det siste, begynnelsen og endemålet, det eneste store mål vi søker, da er alt arbeide forgjeves, da er alle ofre verdiløse, og all den anerkjennelse vi høster, vil på dommens dag bli en anklage mot oss: fordi vi, enkeltvis eller som institusjon, søkte oss selv og ikke Guds rike og dets rettferd.

Ut fra dette må hver enkelt se sitt kall og sin oppgave, hva så enn dette arbeid er og hvor det enn er.

Kirken og kirkens sak må være målet, og alt annet må underordnes under dette mål. Vår stilling overfor kirken må være den som salmisten synger om i den 122. salme: «Se, som tjenernes øyne følger deres herres hender, som tjenestepikens følger sin frues hånd, således følger våre øyne Herren, vår Gud.»

II.

Kirkens sak er sjelenes frelse. Derfor er vår første oppgave å sørge for vår egen sjels frelse, sørge for vårt åndelige liv, så dette ikke blir skjøvet tilside og forsømt, men vedlikeholdt, fornyet og fremmet på alle måter. Det åndelige liv er av alle ting det viktigste, det fremste, det vi minst av alt må ofre. Ettergivenhet på dette punkt betyr ikke bare et minus i vårt eget liv og vår fullkommenhet, men er også et minus for vårt ytre virke. Uten det indre liv er den ytre virksomhet ufruktbar, og går det ytre virke på bekostning av det indre liv, er det likefrem skadelig for oss selv og for andre.

Dette er grunnen til at vår hellige kirkes praksis foreskriver felleskommunioner og andre åndelige øvelser for alle sine foreninger og sammenslutninger. Disse øvelser er ikke biting, som en kan ta med hvis en har tid og lyst. Nei, de er selve grunnlaget for arbeidet, hovedsaken som gir liv. Ved dem skal nemlig Guds virksomme og befruktende nåde føres

inn i arbeidet og gi det liv og vekst. Vår gjenforbindelse med Gud, vårt Gudsliv, er det absolutt nødvendige grunnlag for alt vårt virke. Det er det som er drivkraften, det som gir resultatene.

I alt arbeide og all virksomhet må vi derfor først og fremst sørge for vårt eget åndelige liv, for vår egen religiøse fullkommenhet, idet vi aldri glemmer rekkevidden i Jesu ord: «Uten meg kan de ikke gjøre det minste.» Vi må leve med kirken, leve med i dens bønn, i dens sakramentsliv, i dens livssamfund slik det blir oss tildelt i rikelig og overflødig mål i kirkens liturgi og dens nådemidler. Dette må være vårt daglige brød. Og når vi slik har sørget for vårt eget livssamfund med kirken og ved den med Gud, idet vi urokkelig holder fast ved vårt åndelige liv og sørger for dets trivsel, skal vi sette alle krefter inn for kirkens ytre virksomhet når og hvor og således som det blir bruk for oss. Og da skal vi ikke løpe risiko for å glemme å gjøre godt, fordi vi bare lever på og soler oss i hva de som gikk foran oss har gjort for kirken.

Kirken skal ikke trenge til å komme til oss som en betler med sine tarv og sin trang, for våre øyner skal følge vår herre, følge kirken i innerlig hengivenhet: vår vilje, våre ønsker og tanker, vår kjærlighet og vårt arbeide skal alene ha den som mål. For i kirken lever vi, av den lever vi, for den lever vi: kirken som er Kristus, Ham vi har gitt vår tro og ingen annen.

„BÖNNENS APOSTOLAT.“

Redigert av sogneprest Høgh, forbundets leder for Oslo Vikariat.

Bønneintensjoner for februar:

- I) At alle mennesker må slutte seg til pavens fredsprogram.
- II) At hedningene med primitiv religion må omvende seg og erkjenne sannheten.

I.

«Simon, Simon, se, Satan krever å få sikte dere som hvete, men jeg ba for deg at din tro ikke skulle svikte. Og når du engang omvender deg, da styrk dine brødre.» (Luk. XXIII, 31—32.)

Slik ba Vår Herre og Frelser Jesus Kristus engang for Simon Peter, og Hans Frelserblikk skuet i dette øyeblikk inn i framtiden til alle de ganger Satans makt skulle kaste Peter og

Peters skip, kirken, ut i storm og vanskeligheter, skulle true ham og hans etterfølgere i troens og styrkens embete for sine brødre. Men Frelseren så også og hadde for øye alle de vansker og prøvelser de troende ville bli utsatt for, alle de ganger deres kristne livssyn skulle settes på prøve i konfliktene med verden og verdens ånd. Derfor toner en innerlig sår omhet og kjærlighet gjennom Frelserens ord til Simon Peter.

Nylig lod Peters røst med Pius XII's stemme ut over verden med varsel om en slik fare for de troende og det kristne livssyn, og med innerlig bønn og inntrengende oppfordring om bønn og arbeide for freden, for fred i verden, men fremfor alt om fred og fredssinn i menneskehjertene: «en varig, sann og rettferdig

ordning» av alle spørsmål som bærer i seg spiren til ufred.

Med angstens ord på leppene, og dog tross alt «med ubegrenset og urokkelig tillit» til Guds allmakt og allkjærlighet og til de troendes bønn og gode vilje, taler han til oss den ensomme mann på Peters stol, han som av Frelseren selv er satt til fører for Hans skip og hyrde for Hans hjord, han som bærer ansvaret for den kurs menneskeslekten kommer til å ta i disse stormens ville tider. Og med ord som darrer av en fars kjærlighet til sine barn, åpenbares også en sorg og bekymring som må være nesten overmenneskelig å bære: «Våre tanker går med angst til det øyeblikk da den triste beretning om så mange lidelser blir kjent som nå er ukjente eller bare delvis kjent. MEN VI VET IDAG NOK TIL Å KNUGE OG KNUSE HJERTET.»

Av sten måtte hjertet være, skulle disse ord ikke trenge dypt inn i det og vekke oss til ettertanke, til arbeid og bønn med vår hellige far. All menneskelighet måtte vi ha tapt, skulle disse ord ikke gi gjenklang i vår sjel og tenne i oss det brennende ønske om fred og den faste vilje til fred, til fred på kristendommens grunn: Fred og sannhet. Fred og kjærlighet.

Fred og rettferd, fordi bare rettferden gjør oss frie.

Fred og sannhet, fordi sannheten alene gir oss liv.

Fred og kjærlighet, fordi kjærligheten alene gir vekst.

Som et ekko av den hellige fars ord når Bonnens Apostolats bønneintensjon for februar oss: Bønn om alles tilslutning til paven's fredsprogram, som ikke er annet enn Jesu Kristi vilje og bønn om den fullkomne enhet blant menneskene: alles enhet i Ham og Faderen. «Andens enhet i fredens sambånd: Ett legeme og én ånd, én Herre, én tro, én dåp, én Gud og alles far som er over alle, ved alt og i oss alle.» (Ef. IV, 22—23.)

At alle mennesker må få nåde til å erkjenne at dette er den eneste vei til sann, varig og rettferdig fred, og i praksis bøye seg for denne erkjennelse, det skal i februar være vår daglige bønn, som vi ber sammen med kirken ut over jordens hele krets:

«Jesu høyhellige hjerte, at du vil åpne alles hjerter for den hellige fars fredsappell, om det ber vi deg, bønnhør oss!»

II.

Dypt forankret i menneskesjelen ligger erkjennelsen av Gud og trangen til å komme i forbindelse med Ham og ære Ham. Ja, selv i de mest primitive former for religion kan vi se, om ikke annet så skyggen av denne erkjennelse og denne naturlige trang til Gud: Menneskets hjelpeløse søken etter sannheten.

Nå har den moderne ethnologiske forskning med dens religions- og språkstudier vist oss at selv de mest primitive naturreligioner, som vi ryster på hodet av, og som enkelte endog får seg til å latterliggjøre, slett ikke guddommeliggjør de naturlige ting som sådanne, men derimot dyrker det guddommelige som åpenbarer seg i, virker i og taler gjennom det skapte. Ved dette viser det primitive menneske ofte en dypere forståelse av livets gåte og en mere objektiv innstilling til tilværelsen og dens grunn enn mange «moderne» og «opplyste» mennesker, som ikke når ut over interessen for sitt eget jeks velvære og fremgang.

Ved dette sitt resultat stadfester vitenskapen den uendelige menneskelige tragedie som apostelen Paul har gitt et så enkelt og gripende vitnesbyrd om i Rom. I, 22—23: «De byttet bort den uforgjengelige Guds herlighet mot et bilde som ligner et forgjengelig menneske, fugler og firføtte dyr og krypdyr.»

At denne tragedie, som dypt må gripe ethvert tenkende menneske, snart må kunne skaffes ut av slektens tilværelse, og alle mennesker nå fram til sanhetens fulle og klare erkjennelse, det er formålet for den annen bønneintensjon i februar. Derfor ber vi med Bonnens Apostolat:

«Jesu høyhellige hjerte, at du vil føre dem som sitte i mørke og dødsskyggens dal, til lyset og livet i erkjennelsen av din sannhet, derom ber vi deg, bønnhør oss.»

DET HELLIGE MESSEOFFER

frembåret i vår hellige fars mening, bringes atter i velvillig erindring. Ennå finnes det menigheter i Norge som ikke har sin «Messe for paven». Nå da så mange land er hjemsokt av vanskeligheter, og messenes antall hos disse går tilbake, burde det for oss være en æressak å trede i deres sted. Meddelelse om messer og tid og sted for deres frembærelse i vår hellige fars mening bedes meldt til

Sokneprest Alf Høgh, Fredrikstad.

Katolske skikkelser.

Ghewond Alischan.

Av dr. Ernst Adler.

Den som for ca. 40 år siden besøkte Mechitaristenes kloster på den lille øy S. Lazzaro utenfor Venedig ville sikkert ha følt seg tiltrukket av den høye kuttekledte mann som med raske skritt gikk fram og tilbake i klosterhaven, alltid eller i all fall for det meste med en bok i hånden. Han bar sitt hode løftet og hans holdning var rank og spenstig, og møtte man hans blikk utstrålte det ungdommelig varme og kraft likesom hans panne var uten en fold eller rynke. Det var tilsynelatende en mann i den «beste alder» man sto overfor — og så oppdaget man plutselig det snehvite hår og forsto at det dog kan hende var en moden mann. Men ingen ville ane at han hadde passert de 80 — kan hende heller ikke at denne beskjedne og tilbakeholdne munk var den berømte vitenskapsmann Ghewond Alischan, armenier av fødsel, internasjonal av ånd og format.

Hele hans liv var som en eneste hymne til regelmessighetens lov — ustanselig arbeid, bare avbrudt av ordenslivets religiøse krav, bevarte hans sjel frisk og sund — så sund at det influerte også på hans legem: han hadde aldri vært syk en eneste dag. Han kunne by seg det utroligste i retning av åndelig anstrengende arbeid, fordi han hadde seg selv under den strengeste kontroll — han hadde vent sitt legeme til å tåle alle savn og alle krav og vel å merke tåle det med urokkelig sinnslikevekt og lyst gla humør. Hans kost var det enkleste enkle og hans søvn minimal — han tillot seg således aldri å sove uforstyrret en natt igjennom. Han var i besittelse av en klokke som slo så skarpe og gjennomtrengende timeslag at han måtte våkne — han sa selv at han alltid ville minnes om hvor fort tiden går og hvor kort livet er. Han kom aldri bort fra øya — tre ganger daglig vandret han den rundt og det var all den mosjon han fikk. Han hvilte dog heller ikke på disse turene, men studerte da naturens liv og gjorde mange nye og overraskende oppdagelser. Hans enkle liv hadde gitt ham sans for det enkle og usammensatte i tilværelsen — derfor ble denne lærde vitenskapsmann den trygge tilflukt for enkle og usammensatte mennesker og hans post, som kom til ham fra alle verdenshjørner, rummet både store vitenskapelige verker, som dens forfattere ba ham gjennomgå og kritisere, og rørende brever med bønn om råd og veiledning i de mest hverdagslige og «små» forhold. Han hadde som prinsipp alltid å besvare alle brever personlig og like til de siste år av hans stille liv på den lille øy var han til velsignelse for en utallig skare søkende og rådløse mennesker spredt over hele jordkloden.

Kerope Alischan var av armenisk slekt og ble født 1820 i Konstantinopel — han døde 1901 i klostret på S. Lazzaro. Som gutt frekventerte han de av Mechitaristene ledede skoler i Galata og Peru og bare 12 år gammel kom han til deres skole på S. Lazzaro hvor han altså kom til å bli resten av sitt liv. Her fant han med en gang alt det hans store begavelse trengte for å få utfolde seg fritt og samtidig alt det hans sjel trengte for å føle seg fri og lykkelig. Her våknet også den følelse til live i ham som siden sammen med religionen skulle bli den dypeste drivfjer i hans liv: kjærligheten til sitt ulykkelige hjemland Armenien med dets stolte historie og tapre men så hårdt hjem-søkte folk. Ut fra denne kjærlighet bygget han alle sine teologiske, historiske, geografiske og litterære studier og den ga disse et perspektiv som skulle gjøre ham til den dype og særpregede forsker han ble. Han studerte først teologi og ble presteviglet 1836 — to år senere tråtte han inn i ordenen til hvis støtter han kom til å høre.

Det er underlig å tenke på at han som har skrevet om Armenia og dets folk som ingen annen, skildret dets nasjonale kultur ned gjennom tidene og besunget dets tragiske skjebne i skjønne og stolte vers, aldri selv opplevet å få komme dertil. Gang på gang ble det stillet penger til disposisjon for at han kunne få reise, men hans foresatte fant aldri å kunne undvære ham — og lydighet var en integrerende del av hans åndelige utrustning. Men hans kjærlighet til det lille tapre folk ble aldri svekket og meget av den sympati og forståelse som det kan glede seg ved skyldes hans aldri hvilende penn. Hans produktive evne var nær sagt ubegrenset og han har etterlatt seg en rekke videnskapelige verker som er å regne for kildeskrifter for senere tiders forskere. Det er nesten uforståelig at de alle bare er en enkelt manns virke, men hemmeligheten ligger i hans katolske innstilling som tillot ham å konsentrere seg utelukkende om de åndelige oppgaver, fordi et helt livs strenge religiøse skole hadde frigjort hans ånd for legemets og dets lysters tyranni.

Madame de Navacelle.

In memoriam.

Budskapet om fru de Navacelle's død har brakt sorg over mange, også i Norge. Det var allerede et smertelig farvel da hun for 4 år siden av familie-hensyn for alltid måtte forlate Norge. I de lange krigsmåneder, mens det var umulig å høre fra henne, var det mange som gikk og spurte hverandre: «Mon hun har overlevet alt dette?» Det viste seg altså at hun ikke har gjort det. Hennes minne vil imidlertid leve videre i Norge.

Hun var en fin og fornem skikkelse, høyt kultivert, kunstelskende og selv litterært virksom. Men enda sterkere fremtredende var hennes edle hjertelag. Ingen som var i nød banket forgjeves på hennes dør. Hun var også den mest trofaste venn. Derfor

var hennes venners tall likeså stort i Norge som i Frankrike. Hennes store glede var å samle dem i sin villa, hvor bordets gleder avløstes av pianospill og sang, og musikken selv av alvorlige samtaler om religiøse og sosiale emner.

Norge var i nesten like høy grad som Frankrike hennes elskede fedreland. Hennes kjærlighet til Norges land og folk var enestående, hennes tillit til nordmennene uten grenser. Jeg glemmer aldri hennes begeistrede lovtaler om Norge, da jeg traff henne for første gang. Det var i Antwerpen på båten til Kristiania. Hun la merke til en hjelpeløs fremmed som gjorde fortvilte forsøk på å forklare noe for det norske skipspersonale. «Kan jeg få lov å være tolk,» spurte hun med sin charmerende elskverdighet. Vi kom i en samtale og hennes første tanke var å gjøre Norge i mine øyne til et sådant paradisi at enhver fristelse til hjemlengsel skulle med en gang utslettes hos meg. «Hvor vakkert et land! og hvor gode, ærlige mennesker! I Norge lyver man ikke; man stjeler ikke; folk er så snille!» At hun fant sin villa hjemsoekt av innbrudstyver det forandret ikke noe ved hennes mening. «Det var sikkert ikke nordmenn som har gjort det,» sa hun.

Hennes store sorg var at Norge ikke i større utstrekning var katolsk. Med alle midler som sto til hennes rådighet støttet hun det katolske opplysningsarbeide. Da pater Helaine og hans første medarbeider kom til Norge 1920 var det hos fru de Navacelle de hadde sitt oppholdssted i flere måneder, inntil de fant et eget hjem i byen. Sankt Dominikuskirke er for en god del hennes verk. Takket være henne fant også flere veien til Kirken. Men også de andre av hennes venner som ikke mente å kunne dele hennes tro vedblev å sette pris på hennes vennskap og å se i henne en personlighet som virket foredlende.

De som kjente fru de Navacelle har lett for å forstå hva det siste års tildragelser måtte medføre av tunge lidelser for henne. Til tross for det savn hennes bortgang betyr for oss kan vi allikevel bare takke Gud fordi hun ble spart for ennå bitrere prøvelser. Hun var åtti år. Da kjenner man verden nok til ikke å kunne finne trøst i noe annet håp enn evighetens salige fred.

A. J. Lutz.

Frk. Elisabeth Kieffer 80 år.

Hvem har oppholdt seg i Stavanger menighet om ikke mere enn noen dager og kjenner ikke frk. Kieffer. — Så sikkert som amen i kirken — sier et gammelt ord som bokstavelig passer på henne. Storm og regn, sne og is — ingen ting kan stanse henne. Hun er å finne på sin plass i hver messe og hver andakt. Da mørketiden kom, og mørkleggingen tok motet fra manganen om morgenen, var vi spent på om hun mon nå skulle greie seg. Joda, det ble mørkere og mørkere, men frk. Kieffer var på plass i god tid før messen. Der var stor trafikk på hennes vei, og vi ble engstelige. En

barmhjertig sjel fant da på å ville være mørkelos. Det gikk en gang og to ganger, men så ble det for meget for ungdommen på 80. Av bare skrekk for los var hun på plass en halv time før tiden, og satt og smilte og nikket til den barmhjertige da hun kom for sent. Dette er nesten det beste bilde en kan gi av henne — energisk, uforsagt, full av iver for sin hl. tro. Mange mennesker er hun kommet sammen med, og kjenner vi henne rett er ingen anledning gått forbi uten at den ble benyttet til å slå et slag for Kirken. Mange, mange har fått undervisning av henne i språk, syntes det var et firesifret tall vi så. Og det er ingen grunn til å stanse ennå, elevene kommer fremdeles og hukommelsen er i orden, og øynene med, Brillen er luksus. Som språklærerinne er hun også blitt viet oppmerksomhet av byens aviser. Menighetens damer samlet seg på festdagen om henne, og hun ble hyldet i tale, sang og mange telegrammer. Vi ønsket henne 100, og hun hadde intet imot det. — ent.

Spørsmål og Svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, monsignor Kjelstrup, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse. Hans adresse er: Vår Frue Villa, Smestad pr. Oslo. Alle henvendelser behandles konfidensielt, og intet navn offentliggjøres.)

Er det religiøse anlegg til stede hos alle mennesker?

Spørsmål: Jeg har ofte hørt av vantro og religiøst indifferente personer at de er uimottagelige for religiøs påvirkning, fordi de ikke har religiøst anlegg. En eldre ansett læge sa således nylig til meg: «Jeg akter og ærer kristendommen hvor den praktiseres av edle, oppofrende mennesker, men personlig kan jeg ikke tro, da jeg aldri har eiet et fnugg av religiøst anlegg.»

Hva skal man da mene om en slik uttalelse? Er det virkelig så, at enkelte mennesker har fått det religiøse anlegg i vuggegave, andre ikke? Hvordan kan dette harmonere med Jesu ord om troens nødvendighet til salighet?

En troende.

Svar: Storparten av vår tids psykologer er enige i å betegne påstanden om at der finnes mennesker uten religiøst anlegg som en villfarelse. En ansett nordisk forsker sier således: «Det religiøse liv er en primitiv drift og et instinktivt krav. Det kan holdes nede under dagliglivets kår og kulturmenneskets maske. Men hos den primitive sjel bryter det fram med en voldsom og umiddelbar naturkraft.» Dette stemmer fullstendig med det den navngjetne orientalist Max Müller i sin tid uttalte om religionsløsheten. «Religionsløse mennesker,» sa han, «er syke og defekte, ti de mangler en vesentlig del av den menneskelige natur, en urdrift som er blitt trengt tilbake og forkrøblet. At der er noe abnormt

ved denne tilstand framgår med tilstrekkelig tydelighet av den kjensgjerning at der av 100 000 mennesker neppe finnes mer enn ett uten religion.»

Det er selvnlysende at det religiøse anlegg kan forkrøbles hos et menneske som iherdig trenger denne urdrift tilbake. Foreldre og oppdragere, hjem og skole spiller også en meget stor rolle. Og beveggrunnene til en slik handlemåte tør være klare nok, selv om vi mennesker — som St. Augustin sier i sine «Bekjennelser» — er flinke til å føre oss selv bak lyset og til tro oss andre og edlere motiver. For sitt eget vedkommende måtte denne store tenker og botferdige helgen omsider innrømme at et liv uten Gud er nedverdiggende og en ulykke for mennesket. Derfor skrev han de bevingede ord: «Du har skapt oss, o Herre, for deg, og vårt hjerte er urolig og finner ikke fred, før det hviler i deg.»

Den kjente danske psykiatriker overlæge dr. med. H. I. Schou sier i sin bok «Sjelelige konflikter», som inneholder en rekke forelesninger, holdt ved Københavns universitet, at hans erfaringer som læge, ikke minst for barn og sinnssyke, har overbevist ham om at det religiøse anlegg er en urdrift som man ikke ustraffet trenger tilbake. Han uttaler bl. a. at i våre dager griper den uhyggelige religiøse atrofi (svinnssott) særlig om seg i storbyene med sitt fortravlede og forjagede liv og anbefaler tre ting til denne åndelige sykdoms helbredelse: Ofte å søke ensomhet til selvbetragtning, ofte å søke ut i naturen og omgang med religiøse personer som ikke er smittet av sekterisk fanatisme og dømmesyke.

Bokanmeldelse.

Johan Falkberget: «Nattens Brød». (Aschehoug & Co.)

Gabriel Scott: «En drøm om en drøm». (Gyldendal Norsk Forlag.)

Ut fra julelitteraturens flom hever seg nå disse to bøker som strålende beviser på norsk åndslevs udødelige krefter.

Falkbergets beretning om An-Magritt lyser av visjonær innlevelse i alt det fine og vakre som kan bo bak selv det tilsynelatende stygge og avskrekkende ytre og den brutale form, og denne innlevelse bygger på et trosforhold til «kjærlighetens gjenskapermakt», som skjenker ham den sanne forståelse av barmhjertighetens vesen og virke. Det er en spennende og delvis uhyggelig beretning om oksekjørerensken An-Magritts liv i en hård og mørk tid, men samtidig er beretningen så gjennomtrengt av tro, håp og kjærlighet, at det blir en høysang til mennesket, som det er skapt i Guds bilde og derfor uovervinnelig.

Og les så etter denne bok Gabriel Scotts: «En drøm om en drøm». Det går ikke så få mennesker omkring som tror de lever fordi de spiser, drikker, sover, tenker, taler og handler — fordi de altså funksjonerer til sin egen og andres tilfredshet — mens de i virkeligheten lever på reaksjoner, lever av omgivelser og omstendigheter i stedet for å leve selv. Gabriel Scott kaller på bevisstheten, som ene kan redde mennesker fra

å drømme sitt liv hen — det er denne bevissthet som plutselig vekkes til bruk i Finn Eggen og lar ham se hele sitt hittidige liv ut fra en ny synsvinkel. Om det vil bli mer enn en episode, denne refleksjonens krise, får vi ikke å vite i denne bok — det kan også i og for seg være likegyldig, bare vi vil gå inn for å gjennomleve personlig denne krise sammen med ham. Og det skal være vanskelig å unngå. — Gabriel Scott er dikteren som «rører hjertestrengene» når hans eget rike sinn spiller opp. I denne bok når han høyere enn noen gang.

E. D.-V.

Hechjemme —

Oslo. Mandag den 13. ds. avholdt Teatergruppen generalforsamling i festlokalet. Det var meget bra fram møte. Formannen herr Tangstad ønsket de fram motte velkommen, hvorefter man fikk årsberetning ved herr Harald Johansen. Det ble en del bemerkninger til denne som blev klarlagt av styret, og årsberetningen ble så godkjent. Ved kassereren herr Egil Johansen fikk man regnskapet som ble godkjent. Det ble så valg på nytt styre som fikk følgende sammensetning. Formann: Herr Kristian Tangstad. Styremedlemmer: Fru Ingrid Arnesen, herr Alfred Taxt og Gunnar Svendsen. Som instruksione ble frk. Inger-Lovise Abrahamson enstemmig valgt. De utgående styremedlemmer var herr Harald og Egil Johansen. Fru Straith-Solberg ble anmodet om å assistere med instruksjon, når flere stykker skulle innøves på samme tid, og fru en stilte seg meget villig til dette. Under posten eventuelt kom det fram mange gode ting til gruppens beste. — Etter at den offisielle del av programmet var over ble det servert kaffe og kaker, framtryllet som vanlig av herr Anton Taxt. Herr Andre Bongard benyttet anledningen til å rette en hjertelig takk til herr og fru Tangstad for deres enestående offervillighet likeoverfor gruppen, en takk som i høyeste grad var på plass. — Gruppen har i året som gikk fått flere nye medlemmer, og kan se tilbake på et godt arbeidsår. Gruppen står oppe for alle katolikker som kan melde seg enten som passiv eller aktiv medlem. De vanlige møter ble fastsatt til hver mandag kl. 7 eft.

H. J.

Oslo. St. Olavslaget avholdt generalforsamling med valg søndag 2. februar — dessverre var ikke fram møtet så godt som ønskelig skjönt det var gledelig mange unge til stede. Møtet ble åpnet av formannen med den katolske hilsen hvorpå sekretæren, frk. Rydberg oppleste følgende årsberetning: «Arsmøtet i fjor ble holdt 18. febr. Styret har bestått av følg.: Sokneprest, mgr. Snoeys, og siden han ble syk, pastor Heiss, formann herr Wilfred Fiala, nestform. herr Rostad, kasserer frk. Straith, frk. Kjellerød-Hansen, fru Hongslo og sekretær frk. Rydberg. Suppleant frk. Abrahamson har ikke vært innkalt. — I dette året er det blitt holdt 12 styremøter hvorav 5 fellesstyremøter med St. Halvard. Før ferien ble det sammen med foreningen arrangert 2 familieaftener med utlodning til inntekt for menighetsskolen. Første sammenkomst etter ferien var til familieaften 1. sept. Dernest ble fellesbasaren holdt i tiden 6.—20. okt. og innbrakte netto kr. 2088.15. Den 3. nov. arrangerte laget konsert og i julen sammen med St. Halvard julefest for voksne den 27. og for barn 28. desbr. — De som var til stede på årsmøtet i fjor, husker vel at det ble fremsatt ønske om å sammenkalle representanter fra de forskjellige foreninger for å drøfte foreningslivet. Dette ble gjort av St. Olavslagets formann og møtet ble holdt mandag 8. april hos mgr. Snoeys. Representanter for alle foreningene var mott fram og man gikk løs på dagsordenen: 1) Våre foreningers formål, 2) Samarbeid, 3) St. Olavslaget og dets arbeid og til slutt 4) Husorden. — Etterat man var kommet hjem den aften

hørtes noe merkelig uling og tuting i luften og forskjellige ting hendte de følgende dager som likesom tok pusten fra oss litt. Foreningslivet og alt som hadde med det å gjøre kom på avstand for en tid. Uti juni måned var man imidlertid kommet til hektene igjen og et sammendrag av styremøtet 8. april ble sendt alle som hadde vært til stede der. Det vesentligste resultat av dette møtet er at de forskjellige foreningers formål og arbeid ble klarlagt og bedre samarbeide brakt i stand ved at St. Olavslaget fastslo at det er *menighetsforeningen* som foruten å samle medlemmene fra alle de andre foreningene, også må ha overoppsynet med alt som arrangeres for menigheten og bestyrelsen av foreningslokale. Derved unngår man nå at flere tilstelninger kommer på hverandre, men de forskjellige foreninger arbeider forøvrig selvsagt uavhengig av St. Olavslaget. — I forbindelse med overoppsynet med lokalene her, ble det da på initiativ av og under ledelse av styret satt i gang oppussing i sommer. Salen her ble som man ser, fornyet, låser ble innkjøpt og scenen forbedret. Samtidig er alle som benytter lokalene her, på det strengeste blitt pålagt å være forsiktede med inventar og det de bruker og å forlate alt i skjønneste orden. Husleie må betales og event. ødelagte ting erstattes. — St. Olavslagets bestrebelse har altså i dette året først og fremst gått ut på å skaffe orden og en slik ånd her at alle

foreninger og våre prester ikke minst, vil trives og finne seg til rette. Og så håper vi at alle i menigheten som ikke er medlemmer av St. Olavslaget enda, nå tegner seg pr. omgående.» — Årsberetningen ble vedtatt uten bemerkninger, hvorpå regnskapet opplestes av kassereren frk. Straith. Det avfødte noe debat og ble også vedtatt, hvorpå man gikk til valg. Formann og de av styret som mottok gjenvalg ble valgt — i stedet for frk. Kjellerød-Hansen, som ikke ønsket gjenvalg, ble valgt frk. Solum med frk. Moen og Endresen som suppleanter. Til revisorer gjenvalgtes frk. Ragn. Andersen og M. Müller. Formannen redegjorde derpå nærmere for det nevnte møte hos mgr. Snoeys og dets resultater — og gikk noe i detaljer, med årets hovedoppgave: foreningslokalet og dets oppussing, bruksreglement osv. hvilket innbrakte ham og styret en velfortjent takk, brakt på alles vegner av politikonstabel Tangstad. Man var alle enige om å gå inn for hvervning av nye medlemmer og mottok med takk fru Schneiders tilbud om sælig å ofre seg for denne viktige side av saken. Til sist ble det vedtatt å sende sokneprest mgr. Snoeys en blomsterhilsen til hans sykeseng, hvortil alle med glede og takk ydet sitt bidrag. Pastor Heiss brakte en hilsen og takket styret for dets uegennyttige innsats og med Olavshymnen og selskapeleg samvær sluttet det vellykkede møte.

Et litet kursus i kirkelatin.

Forord.

Fra frk. A. M. Scarre har «St. Olav» mottatt tilbud om et lite kursus i kirkelatin hvilket vi selvfølgelig med glede gir spalderom. Frøkenen skriver bl. a.:

Det er et kursus som jeg har mange ganger gitt til voksne konvertiter. I Oslo kan man jo lett finne noen som gir undervisning, men rundt omkring i landet er der vel katolikker som gjerne ville benytte seg av en slags korrespondanse-undervisning — halv voksen ungdom også. Jeg vet at den er lett og praktisk og det har stått sin prøve i flere land. «Elever» kan meget lett rette sine egne oppgaver, men har noen lyst å få dem rettet, kan jeg gjerne ta imot ubegrenset antall hvis vedkommede er så snild å sende returporto.

Vi tilføyer et frk. Scarres adresse er Hjellum st.

L A T I N.

Har du lyst å lære litt latin som det brukes i kirken? Det er lett nok. Menn og kvinner, gamle og unge, her er en time som går av seg selv.

I.

amāre = å elske.

- A. *Amo* jeg elsker.
Amas du elsker.
Amat han elsker.
Amāmus vi elsker.
Amātis dere elsker.
Amant de elsker.
 (hun, den osv.)

- 1) Vi behøver ikke pronomener, vi vet fra endelsen om det er *jeg* eller *du* eller *vi* osv. som elsker.

- 2) *Non amo* osv. jeg elsker ikke.
 3) Les dette flere ganger til du kan det utenat.
 4) Aksenten (') betyr trykk på den stavelse i uttalen.

- B. *adjuvāre* å hjelpe.
habitāre å bo.
laudāre å lovprise.
orāre å be.
regnāre å styre, regjere.
sperāre å håpe.
 Bøy disse verber som *amo*, f. eks. *oro*, *oras*, *orat* osv.

C. O P P G A V E.

1. *Sperāmus*.
2. *Regnat*.
3. *Non orat*.
4. *Laudātis*.
5. *Amant*.
6. *Adjuvāmus*.
7. *Non hábitas*.
8. *Non amas*.
9. *Oro*.
10. *Sperant*.
11. *Regnas*.
12. *Adjuvat*.
14. *Habitātis*.

- 1) Oversett til norsk ved hjelp av A. og B.
- 2) Oversett uten å se på A. og B.
- 3) Skriv uten hjelp (det er best å vente en stund med dette).
- 4) Rett mulige feil.
- 5) Skriv fra norsk tilbake til latin, og sammenlign med den opprinnelige oppgave.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo